

Motion till riksdagen

1987/88:Kr403

av Paul Lestander m. fl. (vpk)
om åtgärder för turism, m. m. vid vissa
Norrlandsälvar

Torne älv, Kalix älv, Råneälven, Pite älv och Vindelälven har numera genom riksdagsbeslut om ny naturresurslag undantagits från att bli föremål för vattenkraftsexploatering. De har var för sig stora skönhets-, skydds- och rekreationsvärden. Tillsammans utgör de en mycket betydande resurs för människors aktivitet, vila och avkoppling. En resurs som kunde utnyttjas mycket mer och göras fysiskt tillgänglig för fler människor. Rekreationsvärdet och attraktionskraften kunde dessutom höjas om dessa älvar med källsjöar blev föremål för riktade offensiva och omfattande insatser.

Insatser som tydligen hittills förhalats genom att vattenkraftutbyggarnas makt delvis styr riksdagens handlande i de här frågorna. Beslutet att ta in de inledningsvis nämnda älvarna som skyddade enligt naturresurslagen, har inte inneburit att dessa älvar avförts från utbyggnadsprogrammen.

En motion om de fem orörda huvudälvarna, som behandlades i KrU1986/87:20, avfärdas av utskottet med följande motiveringar:

I motion Kr401 (vpk) begärs att en plan skall utarbetas för fiskevård, turism och friluftsliv vid Torne älv, Kalix älv, Råneälven, Pite älv och Vindelälven och att denna plan skall föreläggas riksdagen. Vidare önskar motionärerna att riksdagen skall begära att ett förslag till marknadsföring av de oreglerade älvarna snarast utarbetas.

Vid behandlingen våren 1986 av förslag om att en plan där fiskevård och turism vid vissa Norrlandsälvar – med ett undantag samma som de ovan nämnda – redovisade utskottet (KrU 1985/86:29) att en sådan plan utarbetats för Vindelälvsområdet. Vidare påpekade utskottet att i länsprogrammet för Norrbottens län har planering för turismen en framträdande plats och att en särskild plan för turistfisket höll på att utarbetas för Pajala kommun. Utskottet som avstyrkte motionen anförde att utarbetandet av en plan av de slag som åsyftats i den då aktuella motionen i första hand är en angelägenhet för berörda kommunala och regionala organ. Turistrådet kan, anfördes det, gå in och stödja vissa pilotprojekt.

I likhet med utskottets ställningstagande förra året anser utskottet att riksdagen inte bör göra den i motionen föreslagna framställningen till regeringen. Motion Kr401 avstyrks alltså.

När älvarna började att utnyttjas för flottning gjordes betydande ingrepp i älvsystemen. Grund sprängdes bort och vissa älvsträckor muddrades. Regleringsdammar och brytare anlades för vattenhushållning och för att leda vattnet. Det som varit lekomyråden och ståndplatser för fisken fick en annan karaktär. Om fisket skall kunna förbättras krävs noggranna inventeringar av

trivselplatser, vandringshinder etc. för fisken. Undersökningar av vattenkvalitet och pH-värde behövs också. Dessa inventeringar kan sedan ligga till grund för ett fiskevårdande arbete.

Det gäller också att göra dessa älvar mer lättillgängliga för människor med rörelsehinder. I ett upprustningsprogram bör även ingå nedfartsvägar till älvkanten på lämpliga platser. Självklara inslag i en sådan satsning är iordninggjorda stigar från dessa vägar av den beskaffenhet att god framkomlighet med rullstol föreligger.

Vid flera tillfällen har riksdagen gjort positiva uttalanden om turism. Via lokaliseringsstöd och insatser med beredskapsmedel har också ett visst stöd getts till infrastruktur för turism i de områden som finns kring älvar. Omfattande insatser har också gjorts för att öka övernattningsmöjligheterna inom detta område.

Det skulle ha stor betydelse för turistnäringen och den kommersiella servicen i Norr- och Västerbotten om riksdagen beslutade sig för att göra en massiv insats för att öka dessa älvområdens attraktionsvärde. Dessa älvar utgör en del av Europas sista vildmark. En oerhörd tillgång som mål för närboende och turister.

Hittills har inte älvarna marknadsförts tillräckligt effektivt. Statens turistråd skulle här kunna förmås att spela en mer aktiv roll än tidigare. Turismen är en växande näring i dessa bygder. De insatser som i denna motion lyfts fram skulle väsentligt kunna öka underlagen för denna näring. De positiva effekter detta kunde ge inom dessa bygder är svåra att beräkna, men sannolikt skulle verkningarna vara betydande.

Hemställan

Mot bakgrund av det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär att berörda länsstyrelser får i uppdrag att ett förslag för fiskevård, turism, friluftsliv och tillgänglighet vid Torne älv, Kalix älv, Råneälven, Pite älv och Vindelälven snarast utarbetas och föreläggs berörda kommunala och regionala organ,
2. att riksdagen hos regeringen begär att Sveriges Turistråd får i uppdrag att marknadsföra Torne älv, Kalix älv, Pite älv, Råneälven och Vindelälven som rekreations- och fiskeområden.

Stockholm i januari 1988

Paul Lestander (vpk)

Tore Claeson (vpk)

John Andersson (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Mot. 1987/88
Kr403